

Ключевые слова: интеллектуальное развитие, формирование базовых математических представлений, дошкольное воспитание, ребенок-дошкольник, игровая деятельность, Великобритания.

SUMMARY

Harnyk I. Formation of basic mathematical concepts in early years as a means of children's intellectual development on the example of British pedagogy.

The article is devoted to the investigation of theoretical aspect of developing children's primary mathematical concepts in early years in the system of early childhood education in the UK. The aim of the article is to study the conditions for the development of basic mathematical concepts in early childhood education in the UK. The analysis of British programmes, curriculum guidance and other authentic resources proves that intellectual education occupies a prominent place in Britain's educational system and the preconditions of child's brain development are the appropriate educational aids, which are favourable for proper upbringing of a healthy personality. The research defines the main areas of studying in the programmes of British pre-school institutions aimed at child's intellectual development: communication and language, literacy, mathematics, science and technology, knowledge and understanding of the world. It explicates the methodological recommendations of the leading British scientists as to the development of children's mathematical skills in the family environment. It determines the classification of age-related differences in the process of developing mathematical skills. The research work defines the basic skills in Maths that the child must have in early years before going to school. It analyzes the main activities for the formation of elementary mathematical skills at pre-school institutions in the UK.

The formation of mathematical skills is important in preparing a child for school, for his better adjustment to the educational process at school. Mastering math skills are not the same for children of the same age, they occur in different orders and according to different age categories. The most productive way for obtaining knowledge in the field of mathematics by the child of preschool age is the play. In British pre-school institutions there are the following play activities: games with adapted natural building material (sand and water), block play, box modelling, woodwork, outdoor play, folklore (nursery rhymes, counting rhymes, finger play) etc. The study does not cover all aspects of the identified problem, which determines the necessity for further study. A separate research is required in the area of children's gender characteristics at preschool age; the interaction between family, pre-school institutions and public organizations on children's intellectual development at preschool age.

Key words: intellectual development, formation of basic mathematical concepts, preschool education, early years, play, Great Britain.

УДК 374.71(410)

С. М. Коваленко, Л. І. Клочко
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ РЕФОРМ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В АНГЛІЇ

Метою даного дослідження передбачено аналіз організаційної структури управління системою освіти дорослих в Англії на сучасному етапі, розгляд діяльності основних державних підрозділів, що регулюють освіту дорослих, у контексті останніх структурних реформ, ретроспективний огляд загальних напрямів освітньої політики британського уряду в досліджуваній галузі. Результатом публікації є висвітлення векторів сучасних реформаційних процесів у галузі

регулювання системи освіти дорослих в Англії, що на практиці дозволяє критично осмислити відповідні реформи в національній системі освіти дорослих. У перспективі доцільно провести детальний аналіз державних та недержавних освітніх програм, орієнтованих на дорослого споживача.

***Ключові слова:** освіта дорослих, структурні реформи, управління (регулювання) системою освіти, доцентрові тенденції, децентралізація, місцеві органи управління освітою, Департамент з питань бізнесу, інновацій та вмінь, Національний інститут продовженої освіти дорослих.*

Постановка проблеми. У числі актуальних проблем, які на сьогодні виникають перед українською системою освіти дорослих постає питання продуктивного управління цією системою, створення фундаментальної та потужної вертикалі влади, що дозволить максимально чітко регулювати цю систему задля забезпечення зростаючих освітніх потреб дорослої людини в самореалізації, соціально-культурному розвитку, подоланні конкуренції на ринку праці. Одним із шляхів вирішення окресленої проблеми є врахування досвіду високорозвинених країн світу, зокрема Англії, де освіта дорослих є одним із пріоритетів державної політики, ґрунтується на давніх історичних традиціях, високоякісних показниках, ґрунтовних науково-педагогічних дослідженнях, а практика реалізації довела свою дієвість та ефективність.

Аналіз актуальних досліджень. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки проблема управління освітою дорослих набула великого значення. Методологічне значення для розуміння й усвідомлення проблем державного управління в нових соціально-економічних умовах мають положення, викладені у працях В. Андрущенко, Т. Бутирської, С. Гончаренка, В. Грабовського, І. Зязюна, В. Кременя, С. Крисюка, В. Лугового, Т. Лукіної, А. Мазака та ін. Аналіз сучасних наукових розробок вітчизняних авторів свідчить, що до окремих теоретичних і практичних аспектів державного управління освітою в європейських країнах зверталися А. Василюк, Л. Гаєвська, Я. Гречка, Л. Гриневич, І. Ковчина, К. Корсак, В. Щербаченко, Н. Яковець.

Водночас аналіз науково-педагогічних джерел дає можливість стверджувати, що проблема регулювання освітою дорослих на сучасному етапі матеріалі Англії не була предметом системного вивчення та спеціального аналізу. Отже, актуальність проблеми оптимізації процесу управління освітньою системою України та відсутність вичерпних досліджень на прикладі англійської освітньої системи дорослих, з огляду на її домінуючу позицію у цьому питанні, зумовлює необхідність проведення відповідного дослідження. Отже, **метою** даної публікації є висвітлення векторів сучасних реформаційних процесів у галузі регулювання системи освіти дорослих в Англії. Одним із провідних у дослідженні був **метод** аналізу документів і положень Департаменту освіти Англії та Уельсу, що дозволив структурувати фактологічний матеріал щодо сутності державної політики в галузі освіти дорослих.

Виклад основного матеріалу. Ретроспективний аналіз становлення та динаміки розвитку англійської системи освіти дорослих показав, що до початку ХХ століття державна роль щодо регулювання цим сектором практично зводилася до мінімуму, але потреба в активному залученні уряду була очевидною. Першим масштабним кроком на шляху до активного державного регулювання системи освіти дорослих на законодавчому рівні став Закон 1944 р. «Про освіту», яким передбачалося створення єдиної національної системи освіти та офіційне включення до цієї системи освіти дорослих. Важливим акцентом зазначеного закону було збереження історичної традиції децентралізації в управлінні освітою, що передбачала регулювання освіти дорослих на двох рівнях – центральному (через новостворений Департамент з питань освіти та науки) та місцевому (через створені у 1902 р. місцеві органи управління освітою (LEAs)), але орієнтувалася, насамперед, на розвиток місцевої ініціативи. Саме тому англійська система освіти дорослих традиційно характеризувалася як «національна система, що регулюється на місцевому рівні» [2, 458].

Проте в кінці 70-х рр. ХХ ст. механізм державного регулювання системи освіти дорослих в Англії зазнав кардинальних перетворень у контексті науково-технічного прогресу, загальної економічної кризи на фоні краху «держави загального благоденства» та переходу країни до системи вільних ринкових відносин. Це суттєво позначилося і на системі освіти дорослих, що означало розвиток приватної ініціативи, підтримку здорової конкуренції між провайдерами освітніх послуг та посилення влади центрального уряду в управлінні освітою.

Основи сучасної моделі державного управління системою освіти дорослих були поступово закладені з прийняттям низки нормативних актів: 1988 р. – «Про реформу освіти» (The Education Reform Act), 1992 р. – «Про подальшу та вищу освіту» (The Further and Higher Education Act), 2000 р. – «Про навчання та професійні вміння» (The Learning and Skills Act), 2006 р. – «Про освіту та інспекцію» (The Education and Inspections Act), 2007 р. – «Про подальшу освіту та підвищення кваліфікації» (The Further Education and Training Act), 2009 р. – «Про учнівство, вміння, учнів шкіл та навчання» (The Apprenticeship, Skills, Children and Learning Act). Необхідно зауважити, що кожним із згаданих законодавчих актів в Англії поетапно поглиблюються доцентрові тенденції, що передбачають відхід від крайніх форм децентралізації та перехід до так званої «змішаної» моделі регулювання системи освіти дорослих – децентралізованого централізму. Одним із переконливих доказів вказаної трансформації моделі керівництва освітою дорослих є поступове звуження, а на сьогодні майже повне обмеження кола повноважень органів місцевих органів управління освітою та розподіл основних обов'язків між новоствореними підрозділами та субструктурами **Департаменту з питань бізнесу, інновацій та вмінь** (Department for Business,

Innovations and Skills), який на сьогодні опікується освітою дорослих у країні. Це, за твердженням англійського дослідника П. Ейнлі, «перетворило англійську систему освіти з національної системи, яка регулюється на місцевому рівні, на місцеву систему, яка керується на національному рівні» [2, 461].

Зазначимо, що центральна влада, яка регулює діяльність системи освіти дорослих в Англії, являє собою конгломерат різноманітних за функціями та завданнями як державних, так і недержавних інституцій. На нашу думку, представлені на національному рівні громадські та волонтерські організації свідчать про глибокі демократичні засади управлінського апарату центрального уряду Англії.

Отже, національний рівень організаційної структури управління системою освіти дорослих в Англії утворюють: Департамент у справах бізнесу, інновацій та вмінь (BIS), *органи фінансування* – Агенція з питань фінансування вмінь (Skills Funding Agency) та Рада з питань фінансування вищої освіти Англії (Higher Education Funding Council for England); *органи інспекції* – Відділ освітніх стандартів (Office for Standards in Education) та Агенція з питань якості Великої Британії (Quality Assurance Agency – UK-wide) (сектор вищої освіти); *консультаційні організації* – Національний інститут продовженої освіти дорослих (National Institute of Adult Continuing Learning), Комісія з питань зайнятості та вмінь (UK Commission for Employment and Skills).

Головним органом, що відповідає за планування, моніторинг та реалізацію урядової політики в галузі освіти дорослих є **Департамент з питань бізнесу, інновацій та вмінь (ДБІВ)**, що підпорядковується Державному секретареві Англії у справах бізнесу, інновацій та вмінь. Департамент було створено у червні 2009 року.

На наш погляд, постійна зміна назви Департаменту чітко відображає ринкову спрямованість освітньої політики уряду Англії останньої чверті ХХ – початку ХХІ століття. З 1945 р. до 1995 р. міністерство функціонувало під назвою Департамент з питань освіти та науки, з 1995 р. перетворюється на Департамент освіти та праці, законом 2000 року назва змінилася на Департамент у справах освіти та вмінь, потім у 2007 році Департамент розділився на дві незалежні структури і освітою дорослих опікувався новостворений Департамент з питань інновацій, університетів та вмінь. А на сучасному етапі, як уже зазначалося, працює під назвою Департамент у справах бізнесу, інновацій та вмінь.

Агенція з питань фінансування вмінь (АФВ) (розпочала свою діяльність у 2009 р.) являє собою міністерський урядовий підрозділ Департаменту у справах бізнесу, інновацій та вмінь і відповідає за координовану та узгоджену роботу всього сектору післяшкільної освіти (крім вищої освіти). Очевидно, що основним лейтмотивом створення нового підрозділу була потреба в реструктуризації системи

післябов'язкової освіти та намагання певною мірою раціоналізувати адміністративні витрати шляхом скорочення апарату управління [4].

Слід зазначити, що саме створення АФВ яскраво ілюструє активні доцентрові тенденції в управлінні системою освіти дорослих в Англії. На першому етапі в 1992 р. держава посилила адміністративний та фінансовий тиск у секторі професійної освіти дорослих, на другому етапі подібні заходи спостерігаються в секторі непрофесійної освіти дорослих. Так, згідно із Законом «Про навчання та вміння» (2000 р.) держава відновила право місцевої влади отримувати мінімальні гранти на фінансування непрофесійної освіти дорослих, проте розподіл коштів є обов'язком Агенції, а не місцевих органів управління освітою, що було характерним до початку 1990-х рр.

Аналіз функцій АФВ з питань фінансування вмінь дає можливість окреслити мережу навчальних закладів та освітніх установ, діяльність яких фінансується та координується Агенцією: школи (старша школа та деякі курси для дорослих, що проводяться у шкільних приміщеннях); коледжі сектору подальшої освіти; центри з навчання дорослих; професійна підготовка на робочому місці (переважно система учнівства для молоді); приватні навчальні заклади з професійної підготовки та добровільні організації. Першочерговим завданням цього відділу є задоволення освітніх потреб бізнесу, окремих фізичних осіб та громад шляхом створення когерентної та послідовної системи фінансування.

Попередньо (до 2009 р.) до складу АФВ входили представники приватних організацій (роботодавці), тред-юніонів, громадських спілок та навчальних закладів. На нашу думку, такий досить гнучкий підхід влади до управління системою післясередньої освіти підкреслював глибокі демократичні засади освітньої політики держави, а також давав можливість враховувати та задовольняти широке коло освітніх потреб всіх представників англійського суспільства. Структурні реформи уряду отримали схвалення багатьох працівників системи освіти дорослих, а Національний інститут продовженої освіти дорослих називав такий підхід «ною епохою для дорослих, що навчаються» [1, 4]. На сучасному етапі набуття Агенцією статусу міністерського підрозділу можна розцінювати як ще один доказ загального вектору державної освітньої політики в бік централізації та жорсткого управління освітою дорослих.

Розподіл та контроль за коштами в системі вищої освіти, яку на сучасному етапі більш ніж на 40 % становлять «дорослі» студенти, здійснюється **Радою з питань фінансування вищої освіти Англії** (РФВОА), що була створена законом «Про подальшу та вищу освіту» (1992 р.) та за юридичним статусом представляє собою неміністерський урядовий відділ.

На наше переконання, послідовно проведені реформи вищої освіти – реформа 1988 р., згідно з якою були створені окремі адміністративні одиниці

центрального уряду (Рада з питань фінансування університетів (РФУ) і Рада з питань фінансування політехнікумів та коледжів (РФПК)), відповідальні за розподіл коштів у системі вищої освіти, а також реформа 1992 р., яка перетворила систему вищої освіти на унітарну та об'єднала функції РФУ та РФПК у єдину РФВОА, значною мірою «підірвали» традиційну автономність англійської вищої школи, ініціювавши уніфіковану систему фінансування для всіх вищих навчальних закладів через «посередника» центрального уряду.

Слід зауважити, що до запровадження законів 1988 та 1992 рр. діяльність Департаменту освіти стосовно розподілу коштів на фінансування вищої школи мала переважно консультативний характер. На сучасному етапі діяльність РФВОА можна розглядати як посилення тенденції централізації в управлінні освітою, що виявляється в чітко контрольованому розосередженні коштів між вищими навчальними закладами без безпосереднього втручання місцевої влади (місцеві органи управління освітою втратили це право після закону 1988 р., який дозволив вищим навчальним закладам неуніверситетського сектору стати незалежними корпораціями).

Головним органом контролю та перевірки якості та стандартів сектору освіти дорослих є **Відділ освітніх стандартів** (ВОС), створений у 2006 році Законом «Про освіту та інспекцію». За статусом це неміністерський урядовий підрозділ, що здійснює свою діяльність під керівництвом Головного Інспектора Інспекторату Її Величності. На сьогодні штат інспекторів налічує 443 особи, з них близько 140 працюють у сектор і після середньої освіти [6].

Головним завданням **ВОС** є проведення регулярних перевірок всіх форм та видів освіти дорослих, що частково або повністю фінансуються за рахунок фондів держави. Таким чином, інспектори повинні екзамінувати якість освітніх послуг, що надаються місцевими органами управління освітою, громадськими та добровільними організаціями, навчальними закладами подальшої освіти, коледжами-інтернатами для дорослих та іншими навчальними закладами, що задовольняють освітні потреби дорослого контингенту та підпадають під зазначену категорію інституцій для перевірки. Крім того, на основі проведеного аналізу якості освітніх програм Відділ є відповідальним за визначення тенденцій розвитку системи освіти дорослих та надання відповідних консультацій і рекомендацій Державному секретареві та іншим урядовим особам щодо наслідків запланованих проектів у галузі якості освіти й освітніх стандартів та перспективних напрямів удосконалення цієї галузі.

Цікавою, на наш погляд, є схема інспектування навчальних закладів та центрів освіти дорослих, що проводиться за спеціально розробленою програмою «Загальна структура інспекції» (Common Inspection Framework). Відповідно до цієї програми інспектори повинні перевіряти якість освіти, що пропонується та одержується, за такими показниками:

- *рівень навчальних досягнень студентів*. Інспектор повинен визначити рівень навчального прогресу порівняно з попередніми досягненнями студента, ступінь його навчальних досягнень відповідно до загальних освітніх завдань та стандартів, а також ступінь особистісного розвитку студента;

- *якість освітніх послуг*. Передбачає оцінку роботи педагогічного персоналу (їх компетентність та професіоналізм); обладнання навчальних приміщень (використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та навчальних матеріалів, їх доступність та відповідність потребам усіх категорій студентів); ефективність системи оцінювання та контролю рівня навчальних досягнень студентів (застосування різноманітних видів контролю й оцінки залежно від програми; чесність, прозорість та охайність; інформування студентів щодо їх навчальних досягнень, а також за бажанням їх батьків чи роботодавців); відповідність навчальних програм реальним освітнім потребам дорослого контингенту студентів, а також більш широким потребам громади чи роботодавця; забезпечення якісної консультації та орієнтації студентів щодо їх освітніх можливостей (діагностика індивідуальних освітніх потреб дорослих, оперативність та доступність консультаційних послуг);

- *ефективність керівництва та управління освітньою інституцією*. Інспектору необхідно вказати, наскільки чітко та прозоро здійснюється планування організації навчальної діяльності (постановка конкретних завдань, цілей, які повністю усвідомлюються всіма учасниками навчального процесу), оптимально розподіляються фінансові ресурси, регулярно проводяться заходи щодо підвищення рівня майстерності та професіоналізму педагогічних кадрів [3, 10–23].

Сектор вищої освіти, у тому числі й вищої освіти дорослих, інспектується **Агенцією Великої Британії з питань якості** (Quality Assurance Agency – UK wide), що почала свою діяльність у 1997 році як приватна компанія з обмеженою відповідальністю. Основним завданням Агенції є координація та контроль за якістю освітніх послуг, що надаються вищими навчальними закладами. Одним із напрямів діяльності Агенції, що стосується лише освіти дорослих, є ліцензування коледжів продовженої освіти щодо організації та проведення підготовчих курсів (access courses), розрахованих на дорослих студентів, що не мають необхідної кваліфікації для вступу до вищого навчального закладу.

Консультаційні національні органи у справі освіти дорослих представлені в Англії переважно громадськими та добровільними структурами. Однією з найдосвідченіших у цьому напрямі організацій є **Національний інститут продовженої освіти дорослих** (НІПОД) (1921 рік заснування), що являє собою національну незалежну добровільну організацію з обмеженою відповідальністю [5]. Основною метою Інституту є

підвищення активності дорослого контингенту у справі залучення до навчальної діяльності будь-яких типів та форм. Для досягнення своєї мети Інститут проводить багатогранну та широкомасштабну роботу за такими провідними напрямками: активно впроваджує національну освітню політику при широкій підтримці та в тісній співпраці з національними, регіональними й місцевими агенціями; надає послуги інформування, консультації та орієнтації як окремим фізичним особам, так і навчальним закладам та організаціям; проводить науково-дослідну роботу, наукові конференції та семінари, координує спільно з Департаментом освіти та іншими національними організаціями низку освітніх ініціатив, розрахованих на дорослих осіб; публікує періодичні видання, журнали, монографії з проблем освіти дорослих; координує масштабний національний проект «Тиждень освіти дорослих».

Значна частина діяльності організації концентрується на освітніх потребах «проблемних» або маргінальних груп населення, що передбачає роботу з підвищення рівня базових умінь дорослих (спільно з Агенцією з питань базових умінь), вирішення проблем освіти для людей третього віку, етнічних меншин, жінок, дорослих осіб зі спеціальними освітніми потребами та дорослої молоді.

Членами організації є представники всіх ланок освіти, що тією чи іншою мірою пов'язані з освітою дорослих: всі місцеві органи управління освітою, 134 навчальні заклади подальшої освіти, 47 вищих навчальних закладів, інші професійні, національні, громадські та добровільні об'єднання, церкви, трейд-юніони, теле- та радіотрансляційні організації. На сьогоднішній день загальна кількість становить понад 260 представників.

Центральним національним органом управління в галузі професійної освіти та перепідготовки є **Комісія з питань зайнятості та вмінь (КЗВ)**, яка є незалежною компанією з обмеженою відповідальністю. Метою КЗВ є розвиток, регулювання, управління та підтримка діяльності **25 Галузевих рад з питань професійних вмінь (Sector Skills Councils)** і, таким чином, забезпечення економіки країни кваліфікованою робочою силою, яка має достатній рівень професійних умінь і навичок, щоб гнучко адаптуватися до постійно мінливих ринкових умов [7].

До 2010 року місцевий рівень управління системою освіти дорослих в Англії представляли **47 місцевих рад з питань навчання та вмінь (Local Learning and Skills Councils)** та **150 місцевих органів управління освітою (Local Education Authorities)**, що включали всі графства Англії, поділені на округи. Але за останні роки повноваження місцевих органів управління освітою (МОУО) стосовно освіти дорослих зазнали значних змін, що було викликано доцентровими тенденціями у сфері державного регулювання системи освіти. У цьому контексті місцеві ради з питань навчання та вмінь були закриті, а функції МОУО зведені до регулювання обмеженого спектру питань у галузі шкільної освіти.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, проаналізовані організаційні форми та методи державного управління системою освіти дорослих в Англії виникли в результаті тривалої історичної еволюції та значною мірою зумовлюються особливостями державного устрою та специфікою соціальних, політичних та економічних традицій даної країни. Одним з актуальних завдань у галузі управління освіти дорослих в Англії є оптимальне збалансування ролі та функцій центральної та місцевої влади, що на різних етапах розвитку англійського суспільства має суперечливий характер та відрізняється крайніми формами: до кінця 1980-х рр. – крайня децентралізація, після реформ кінця 1980-х рр. – початку 2000 рр. – жорстка централізація.

Проведене дослідження не претендує на довершеність. Перспективним напрямом подальшої наукової роботи може бути аналіз діяльності різноманітних агенцій та організацій у галузі освіти дорослих у Великій Британії, детальна характеристика реформаційних процесів на різних етапах розвитку системи освіти дорослих у зазначених просторових межах дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. 21st Century Skills. Realising Our Potential, Individuals, Employers, Nation. – London : HMSO, 2003. – 141 p.
2. Ainley P. From a National System Locally Administered to a National System Nationally Administered: The New Leviathan in Education and Training in England / Paul Ainley // *Journal of Social Policy*. – 2001. – № 30 (3). – P. 457–476.
3. Guidance for providers on the inspection of adult and community learning. Interpreting the Common Inspection Framework. – London : Adult Learning Inspectorate, 2002. – 26 p.
4. The Department for Business, Innovation and Skills [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.gov.uk/government/organisations/department-for-business-innovation-skills.
5. The National Institute of Adult Continuing Learning [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.niace.org.uk
6. The Office of Standards in Education, Children's Service and Skills [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ofsted.gov.uk/>
7. The UK Commission for Employment and Skills [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukces.org.uk/>

РЕЗЮМЕ

Коваленко С. Н., Ключко Л. И. Особенности современных реформ в сфере управления образованием взрослых в Англии.

Целью исследования является анализ организационной структуры управления образованием взрослых в Англии на современном этапе, рассмотрение деятельности основных государственных подразделений, ретроспектива общих направлений образовательной политики британского правительства. Результатом публикации является освещение векторов современных

реформационных процессов системы образования взрослых в Англии, что в практическом аспекте позволяет критически осмыслить соответствующие реформы для применения в условиях модернизации национальной системы. В перспективе целесообразно проведение анализа образовательных программ, ориентированных на взрослого потребителя.

Ключевые слова: образование взрослых, структурные реформы, управление (регулирование) образование взрослых, децентрализация, местные органы управления образованием, Департамент по вопросам бизнеса, инноваций и умений, Национальный институт продолженного образования взрослых.

SUMMARY

Kovalenko S., Klochko L. The peculiarities of contemporary reforms in adult education governance in England.

One of the actual problems facing Ukrainian adult education system of today is the issue of its effective administration to provide better regulation of the mentioned system in order to satisfy the growing educational demands of an adult person in self-realization, social and cultural development, being competitive on the labour market. One of the ways to solve the given problem is to take into account the positive experience of the other developed countries like England where adult education is one of the priorities of the governmental policy.

The article is aimed at pointing out the strategic directions of contemporary reforms of adult education in England. Historical analysis of the development of adult education in England proved that state took a minimal part in its regulation. The first step to control the system became "The Education law" (1944) which created the unique national education system with adult education included. Adult education was regulated by two major bodies – central government (The Department of Education and Science) and local government (Local Education Authorities), where the latter took major responsibility. In 1980s the system started to fall down alongside with strengthening the control of the central government. So there were visual evidences that testify to the tendencies of a mixed model of adult education regulation or it is called decentralized centralization. Nowadays the national level of adult education system regulation includes the following bodies: Department for Business, Innovations and Skills, financing bodies – Skills Funding Agency and Higher Education Funding Council for England; inspection bodies –Office for Standards in Education and Quality Assurance Agency – UK-wide (higher adult education); consulting bodies –National Institute of Adult Continuing Learning, UK Commission for Employment and Skills. The responsibilities of the Local education authorities are limited today to school sector only. So we can conclude that today's system of adult education in England is regulated by the central governmental bodies and totally exclude the part of local authorities, and historical tradition of education decentralization has exhausted itself. So, the article resulted in revealing major directions of contemporary adult education reforms in England. In practice it allows to apply critically in national adult education reforms.

Key words: adult education, structural reforms, education management, centralization, decentralization tendencies, Local Education Authorities (LEAs), Department for Business, Innovation and Skills, The National Institute of Adult Continuing Learning.